Με την τεχνολογία χάνουμε την ανθρωπιά μας! (Κ. Γ. Παπαδημητρακόπουλος)

Categories : ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Date : 1 Μαΐου, 2012

Ἡ ραγδαία ἐξελισσόμενη τεχνολογία, ὑπόσχεται σήμερα τὰ πάντα. Ἀπ’ τὸ ὅτι θὰ κάνει καλύτερη τὴν καθημερινότητά μας, ὡς τὸ ὅτι θὰ διαμορφώσει πρὸς χάριν μας ἕνα καλύτερο κόσμο. Μὲ ἀνέσεις, ἀγαθά, ἀπολαύσεις, ὑγεία, μακροζωία… Τέτοια! Λειτουργεῖ κάπως σὰν μεσσίας, ποὺ ὑπόσχεται νὰ μᾶς ὁδηγήσει στὴν δική της «γῆ τῆς ἐπαγγελίας»!
Δὲν εἶναι τυχαῖο ποὺ πολλοί, ὄχι μόνο δὲν ἔχουν καμμιὰ ἐπιφύλαξη γι΄ αὐτήν, ἀλλὰ καὶ ἀφήνονται στὶς ἐξελίξεις της, ζοῦν γι΄ αὐτές, λατρεύουν – λὲς – τὴν ἴδια, κάνουν καὶ δίνουν τὰ πάντα, γιὰ νὰ ἀποκτήσουν τὰ προϊόντα της καὶ νὰ ζήσουν τὰ ἐπιτεύγματά της!

Ὡστόσο, ὅπως θὰ δοῦμε, λειτουργεῖ κατὰ ἕνα παράξενο τρόπο. Ἀντιστρατεύεται τὴν ὅποια ἀνθρωπιὰ ἔχουμε μέσα μας!

Ὡς ψυχρὴ ποὺ εἶναι, θέλει κι ἐμεῖς νὰ εἴμαστε τὸ ἴδιο! Ὡς μηχανή, θέλει τὸ ἴδιο κι ἐμεῖς ἔτσι νὰ δροῦμε στὶς σχέσεις μας μὲ τοὺς ἄλλους! Ὁπότε, γιὰ ποιὰ «ὡραία ζωὴ» μιλᾶμε καὶ ποιὸν «ὡραῖο κόσμο», πού θὰ μᾶς ὁδηγήσει, ἂν ἀπ΄ αὐτὸν λείπει τελείως ἡ ἀνθρωπιά; Ἂν ὅλα εἶναι μία μηχανή; Τί κι ἂν εἶναι αὐτόματη, πολύχρωμη, πολυδιάστατη, μοδάτη, ἀπόλυτη, γοητευτική; Τόσο τὸ χειρότερο!

* * *

«*Πόσο φίλοι εἶναι οἱ ὑπερβολικὰ πολλοὶ φίλοι; Καὶ πόσο πραγματικὰ φίλοι εἶναι οἱ ἠλεκτρονικοὶ φίλοι;*», ἀναρωτήθηκαν σὲ σχετικὰ δημοσιεύματά τους τὸ περιοδικὸ «Newsweek» καὶ ἡ ἐφημερίδα «Independent». Καὶ τοῦτο γιατί ἀπ΄ τὶς ἐν λόγῳ φιλίες λείπει τελείως ἡ ἀνθρώπινη ζεστασιὰ, ποὺ παρέχει τὸ συναίσθημα.

Ἔγραψε ἕνας 24χρονος μὲ προφὶλ στὸ facebook, ἀπογοητευμένος ἀπ΄ τὴν σχετικὴ ἐμπειρία του: «*Στὸ facebook κάνεις ὑποτιθέμενους φίλους. Φίλους ἐντὸς*

εἰσαγωγικῶν. Εἶναι ἀδύνατο νὰ ἀναπτύξεις οὐσιαστικὴ ἀνθρώπινη σχέση σ΄ αὐτὸ τὸ χῶρο».

Πόσο ἀποκαλυπτικὸ δὲν εἶναι αὐτό!

Ἀλλ΄ εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸ ἐπ΄ αὐτοῦ καὶ τὸ ἑξῆς συγκλονιστικὸ γεγονός. Ἀνήμερα τὰ Χριστούγεννα, μία κοπέλα ἔστειλε ἕνα μήνυμα πρὸς ὅλους τούς φίλους της, ποὺ εἶχε στὸ facebook. Τὸ μήνυμα αὐτὸ ἔλεγε:

«*Πῆρα ὅσα χάπια εἶχα. Σὲ λίγο θὰ εἶμαι νεκρή. Σᾶς ἀποχαιρετῶ ὅλους*»! Καὶ τὸ μήνυμα αὐτὸ ἐλήφθη ἀπὸ τοὺς 1082 φίλους της, ποὺ ἦταν καταγεγραμμένοι ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὴν ἱστοσελίδα της. Ναί,

τόσους πολλοὺς εἶχε!

Ὡστόσο, κανεὶς ἀπ΄ αὐτοὺς δὲν εἰδοποίησε τὴν ἀστυνομία καὶ δὲν ἔκανε τὸ παραμικρὸ, γιὰ νὰ τὴν ἐμποδίσει! Τὸ μόνο ποὺ ἔγινε ἦταν νὰ συζητηθεῖ ἀρκετὰ τὸ γεγονὸς μεταξὺ τῶν «φίλων» της αὐτῶν ἐκεῖ στὸ διαδίκτυο! Ἡ μητέρα της διάβασε τὸ μήνυμα τὴν ἑπομένηκι ὅταν εἰδοποιήθηκε ἡ ἀστυνομία ἦταν πλέον ἀργά…

Τὸ γεγονὸς εἶναι ὄντως τραγικό! Ἂν ἔστω κι ἕνας «φίλος» της εἶχε παρέμβει, ἡ κοπέλα αὐτὴ θὰ ζοῦσε σήμερα.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη ἔδειξε, πὼς ἕνα ἀπ΄ τὰ πολὺ μεγάλα λάθη της ἦταν, πὼς πραγματικὰ πίστεψε στοὺς πολλοὺς φίλους ποὺ εἶχε, ὑπερεκτιμώντας τὴν ἀξία τοῦ facebook. Ἀποδείχθηκε ὅτι οὔτε ἕνας δὲν ἦταν φίλος πραγματικός! Γι΄ αὐτὸ καὶ δὲν εἶχε κανέναν στὶς πλέον δύσκολες στιγμὲς τῆς ζωῆς της!

Ὡραῖος, πράγματι, καὶ τόσο γοητευτικὸς ὁ τεχνολογικός της κόσμος στὸν ὁποῖο ζοῦσε, ὅμως ἀποδείχθηκε τελείως εἰκονικὸς καὶ γιὰ τοῦτο ἀπάνθρωπος! Καὶ τί τραγικὸ νὰ λείπουν αὐτὰ ἀκόμη καὶ ἀπ΄ αὐτὴν τὴν φιλία!

* * *

Εἶναι πεντακάθαρο! Ἡ τεχνολογική μας πρόοδος, ὄχι μόνο δὲν συνοδεύεται ἀπὸ ἀνάλογα βήματα ἀνθρωπιᾶς, ἀλλ΄ ἀντίθετα συντελεῖ στὸ νὰ χάνουμε ὅλο καὶ πιὸ πολὺ τὴν ἱκανότητα νὰ νοιώθουμε τοὺς ἄλλους καὶ νὰ νοιαζόμαστε γι΄ αὐτούς!

Ἔλεγε πολὺ χαρακτηριστικὰ ὁ Γέροντας Παίσιος: «***Ἐπειδὴ οἱ ἀνθρώπινες***

εὐκολίες ξεπέρασαν τὰ ὅρια, ἔγιναν δυσκολίες. Πλήθυναν οἱ μηχανές, πλήθυνε ὁ περισπασμός, ἔκαναν καὶ τὸν ἄνθρωπο μηχανή, καὶ τώρα οἱ μηχανὲς καὶ τὰ σίδερα κάνουν κουμάντο καὶ τὸν ἄνθρωπο. Γι΄ αὐτὸ καὶ οἱ καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων ἔγιναν σιδερένιες! Μὲ ὅλα αὐτὰ τὰ μέσα δὲν καλλιεργεῖται ἡ συνείδηση τοῦ ἀνθρώπου.

Παλιότερα οἱ ἄνθρωποι δούλευαν μὲ τὰ ζῶα καὶ ἦταν σπλαχνικοί. Ἂν φόρτωνες τὸ ζῶο λίγο παραπάνω, καὶ τὸ κακόμοιρο γονάτιζε, τὸ λυπόσουν. Ἂν ἦταν νηστικὸ καὶ κοίταζε μὲ παράπονο, σοῦ ράγιζε τὴν καρδιά. Σήμερα οἱ ἄνθρωποι ἔχουν τὰ σίδερα κι ἔχουν καρδιὲς σιδερένιες. Ἔσπασε ἕνα σίδερο;

Ὀξυγονοκόλληση! Χάλασε τὸ αὐτοκίνητο; Τὸ πάω στὸ συνεργεῖο! Κι ἂν δὲν γίνεται, τὸ πετᾶνε, δὲν τὸ πονᾶνε. Δὲν δουλεύει καθόλου ἡ καρδιά. Ἔτσι ὅμως καλλιεργεῖται ἡ φιλαυτία καὶ ὁ ἐγωισμός. Δὲν σκέφτεται τὸν ἄλλο σήμερα ὁ ἄνθρωπος.

Παλιὰ ἂν ἔμενε τὸ φαγητὸ γιὰ τὴν ἄλλη μέρα, θὰ χαλοῦσε, καὶ σκέφτονταν οἱ ἄνθρωποι καὶ κανέναν φτωχό. Ἔλεγε: «Νὰ φάει πρῶτα ὁ φτωχὸς κι ὕστερα ἐγώ». Τώρα τὸ βάζουν στὸ ψυγεῖο καὶ δὲν θυμοῦνται τὸν ἄλλο, ποὺ ἔχει ἀνάγκη...».

Ἂς τὸ δοῦμε καὶ ἀπ΄ αὐτό: Ἔρευνα τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μίτσιγκαν μεταξὺ τῶν φοιτητῶν ἔδειξε πώς, τὰ ἐπίπεδα συμπόνιας ἔχουν καθοδικὴ πορεία τὰ τελευταῖα 30 χρόνια, ἰδιαίτερα δὲ τὴν τελευταία 10ετία, ὁ δὲ ναρκισσισμὸς ὅλο καὶ ἀναπτύσσεται τὸ τελευταῖο διάστημα!

Εἶναι φανερό, λοιπόν, πὼς τὰ τεχνολογικά μας ἐπιτεύγματα, περνοῦν ὅλο καὶ πιὸ πολὺ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο, ὅλο καὶ πιὸ γρήγορα, ἀπ΄ τὸ «ἐσὺ» στὸ «ἐγώ»! Μᾶς μεταβάλλουν σὲ σκληροὺς καὶ γιὰ τοῦτο ἄκαμπτους ἀτομικιστές!

* * *

Στὶς ἠλεκτρονικὲς πλατφόρμες εἶναι ὁλοφάνερο πὼς λείπει πολὺ ἡ ἀνθρώπινη «παρουσία». Δηλαδὴ ἡ ἀνθρωπιά, ἡ ζεστασιά, τὸ προσωπικὸ ἐνδιαφέρον, ἡ πραγματικὴ προσέγγιση, ἡ ἀληθινὴ ἀγάπη καὶ μὲ δύο λόγια τὸ γνήσιο ἀνθρώπινο πρόσωπο!

Ἔγραψε εὔστοχα κάποιος blogger: «Ὅταν χρησιμοποιῶ μία τεχνολογία ἄχαρη, ψυχρὴ καὶ ξένη στὴν προσωπικότητά μου λέω: "Δὲν ἔχει ἀνθρώπινη παρουσία ἐδῶ"! Ὅποτε πατάω "ἔντερ", γιὰ νὰ φύγω ἀπὸ ἐκεῖ...».

Ναί, αὐτὴ ἀκριβῶς εἶναι καὶ ἡ αὐθόρμητη ἀντίδραση τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς. Δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ ἐκεῖ ποὺ ἀπουσιάζει τὸ ἀνθρώπινο πρόσωπο.

Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ σὲ ὅλων τῶν εἰδῶν τὶς εἰκονικὲς φιλίες. Περνᾶς ὧρες καὶ ὧρες συνομιλώντας μὲ ἕνα πλῆθος «κολλητῶν», στὴν οὐσία ὅμως βρίσκεσαι σὲ μία ψυχρὴ κι ἐπίπεδη ὀθόνη, ἂς εἶναι καὶ τῆς τελευταίας τεχνολογίας! Τίποτα περισσότερο, τίποτα ἀνώτερο, τίποτα ἀνθρώπινο!

Ἀλλ΄ ἡ ψυχρότητα αὐτῆς τῆς φιλίας, προκύπτει καθαρὰ καὶ ἀπὸ ἕνα ἄλλο πολὺ χαρακτηριστικὸ γεγονός. **Διαγράφεται πανεύκολα μὲ ἕνα... κλίκ!**

Τὸ θέμα αὐτὸ φαίνεται πὼς πῆρε μεγαλύτερες διαστάσεις ἀπ΄ τὸ γεγονὸς ὅτι χρησιμοποιεῖται ἡ σύγχρονη τεχνολογία (ἱστοσελίδες κοινωνικῆς δικτύωσης, sms, e-mail κ.λπ) γιὰ νὰ πεῖ ἡ μία πλευρὰ στὴν ἄλλη, πανεύκολα καὶ πολὺ γρήγορα ἐπίσης, «χωρίζουμε»!

Μάλιστα γι΄ αὐτὸ τὸ τελευταῖο δημοσκόπηση τῆς Ἀμερικανικῆς ἑταιρείας (τῆς Lad42 Market Research) ἔδειξε, πὼς τὸ 33% τῶν ἐνηλίκων προτιμᾶ νὰ λήξει μία σχέση ... ἠλεκτρονικά, χρησιμοποιώντας ἔτσι τὴ λογικὴ «χωρίστε – διαγράψτε – τελειώσατε»!

Ὅπως ἔγραψαν οἱ «New York Times» ἄλλη Ἀμερικανικὴ ἑταιρεία (ἡ Burker King) προέβη στὴν ἑξῆς ἐκστρατεία: Χάριζε σὲ κάθε χρήστη τοῦ facebook ἕνα χάμπουργκερ ἂν δέχονταν νὰ διαγράψουν 10 ἄτομα ἀπὸ τὴν λίστα τῶν «φίλων» τους! Ὡς τὴν παρέμβαση τοῦ facebook διαγράφηκαν 234.000 ἠλεκτρονικὲς φιλίες!

Ἕνας ἀπ΄ αὐτοὺς, ποὺ θυσίασε 10 τέτοιους «φίλους» του, γιὰ ἕνα μπιφτέκι, ὁμολόγησε πὼς ἔνιωσε γι΄ αὐτὸ ἐλάχιστες τύψεις! Πρὶν τοὺς διαγράψει μάλιστα, τοὺς ἔστειλε τὸ ἑξῆς μήνυμα: «Γιὰ νὰ εἶμαι εἰλικρινὴς ἀμφισβητούμενε φίλε στὸ facebook, σὲ διατηροῦσα ἐπειδὴ θὰ αἰσθανόμουν ἄσχημα ἂν ἀνακάλυπτες ὅτι σὲ διέγραψα. Αὐτὸ μέχρι τώρα, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν θὰ μοῦ εἶχε χαρίσει ἕνα μπιφτέκι ὡς ἀντάλλαγμα τῶν συναισθημάτων σου»!

Νὰ καὶ ἡ διαπίστωση τοῦ Ἀϊνστάιν: «**Ἔχει**

καταστεῖ τρομακτικὰ προφανὲς ὅτι ἡ τεχνολογία μας ἔχει ὑπερκεράσει τὴν ἀνθρωπιά μας»!

* * *

Ὅπως καὶ νὰ τὸ κάνουμε, τὰ ἀνθρώπινα συναισθήματα, ἡ ἴδια ἡ ἀνθρωπιά, ἀναπτύσσονται ἀσφαλῶς μέσα ἀπὸ τὶς σχέσεις «**πρόσωπο μὲ πρόσωπο**». Ὅταν μπορεῖς καὶ τὸν βλέπεις τὸν ἄλλο, ὅταν μπορεῖς καὶ τὸν ἀκοῦς, ὅταν μπορεῖς καὶ τὸν αἰσθάνεσαι, ὅταν τὸν ἔχεις δίπλα σου ἢ ἀπέναντί σου. Διαφορετικὰ τίποτα τὸ οὐσιαστικὸ δὲν ἀντιλαμβάνεσαι, ὅπως δὲν ἀντιλαμβάνεται μία μηχανὴ μία ἄλλη μηχανὴ ποὺ βρίσκεται σὲ ἀπόσταση. Γιατί κι αὐτὲς ἂν βρίσκονται δίπλα – δίπλα, ἂν κάτι τὶς ἑνώσει, δὲν μπορεῖ, θὰ ὑπάρχει καὶ μία κάποια στοιχειώδης ἀλληλεπίδραση μεταξύ τους!

Ἔλεγε σοφὰ ὁ Ἀλ. Καρέλ: «Πολιτισμὸς δὲν εἶναι ἡ ἀνάπτυξη τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς μηχανῆς, ἀλλὰ τοῦ ἀνθρώπου». Κι ἐμεῖς βαλθήκαμε σήμερα νὰ οἰκοδομήσουμε ἕνα πολιτισμὸ μὲ μόνη τὴν ἀνάπτυξη τῶν μηχανῶν, τὴν ἀποκαλούμενη τεχνολογία, τὴν ὁποία ἀπολυτοποιοῦμε κιόλας;

Ἂς προσέξουμε καὶ τοῦτο τὸν λόγο τοῦ Ἄλφρεντ Ἄντλερ: «Τὸ ἄτομο ποὺ δὲν ἐνδιαφέρεται γιὰ τοὺς συνανθρώπους του, συναντᾶ τὶς μεγαλύτερες δυσκολίες στὴ ζωὴ καὶ προκαλεῖ τὶς μεγαλύτερες δυστυχίες ἀπ΄ ὅλους τους ἄλλους. Ἀπὸ τέτοιους ἀνθρώπους προέρχονται οἱ δυστυχίες, ποὺ γνώρισε ἡ ἀνθρωπότητα»! Ναί, ἐκεῖ καταλήγουμε ἔτσι...

* * *

Ἄλλα πῶς ἀναπτύσσονται ἄραγε τὰ ἀνθρώπινα συναισθήματα καὶ ἡ ἀνθρωπιὰ καὶ μάλιστα στὸν καλύτερο δυνατὸ βαθμό; Νὰ ἕνα ὡραῖο ἐρώτημα, ποὺ θὰ πρέπει συνέχεια νὰ μᾶς ἀπασχολεῖ. Καὶ τότε θὰ δοῦμε πὼς ἡ ἀπάντηση βρίσκεται μονάχα σ΄ αὐτό: **Ὅταν καὶ ὅσο ὁ ἄνθρωπος ἀναπτύσσεται πνευματικὰ καὶ πορεύεται πρὸς τὸν Θεό!**

Ναί, ἀπὸ τὸν Θεὸ προέρχεται «πᾶν δώρημα τέλειον», ἑπομένως καὶ ἡ ἀνθρωπιά. Ἡ φιλευσπλαχνία, ἡ ἀγάπη, τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ δόσιμο καὶ ἡ προσφορὰ πρὸς τὸν συνάνθρωπο. Εἶναι τελικὰ θέμα σχέσης «**προσώπου μὲ Πρόσωπο**». Ὅπου λείπουν τέτοια συναισθήματα, ὁπωσδήποτε ἀπουσιάζει ἀπὸ ἐκεῖ καὶ ὁ Θεός. Δὲν εἶπαν τυχαῖα τοῦτο τὸ λόγο: «Ὁ τεχνολογικὸς πολιτισμὸς ἀφάνισε τὸν ἄνθρωπο, τὸν ἔκανε ἀριθμό. Ὁ διωγμὸς αὐτὸς τοῦ ἀνθρώπου προῆλθε ἀπ΄ τὸν διωγμὸ τοῦ Θεοῦ»!

Διάβασα κάπου τοῦτο: «**Ἡ ἐπιστήμη καὶ ἡ τεχνολογία χρειάζεται στὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ ζήσει, ὁ δὲ Λόγος τοῦ Θεοῦ γιὰ νὰ σωθεῖ**». Ἔτσι εἶναι.

Ἡ τεχνολογία, εἰδικά, εἶναι ἐργαλεῖο, γιὰ τὴν ἐπιβίωσή μας. Σὲ καμιὰ περίπτωση δὲν εἶναι ὁ σωτήρας μας, ὁ μεσσίας μας, ὁ Θεός μας! Μὴ τὴν καταντᾶμε εἴδωλο. Μὴ φθάσουμε ποτὲ ὡς ἐκεῖ!

Ἐξ ἄλλου ἡ τεχνολογία, ἐτυμολογικά, προέρχεται ἀπ΄ τὶς λέξεις **«τέχνη»** καὶ **«λόγος».** Δηλαδὴ αἰσθητικὴ καὶ ἀλήθεια, ποὺ ἀποτελοῦσαν καὶ τοὺς ἄξονες τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Σήμερα ἡ τεχνολογία, ὡς ἡ πεμπτουσία ὅλων τῶν πραγμάτων, ποὺ θέλει νὰ εἶναι, ἔρχεται ὡς ὑπέρτατη τέχνη, νὰ ἀποβλέπει καὶ σ΄ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ὑποκατάσταση τοῦ Λόγου, τοῦ Χριστοῦ δηλαδή, γι΄ αὐτὸ καὶ παρακάμπτει τόσο πολὺ καὶ τὸν ἴδιο τὸν ἄνθρωπο!

Καὶ μόνο τὸν παρακάμπτει; Αὐτὴ ἡ «τεχνικοποίηση» τῆς ζωῆς μας, ὁ τεχνοκρατισμός, ὁδηγοῦν – ὅπως ὑποστηρίζεται βάσιμα – στὴ γένεση ἑνὸς ὁλοκληρωτικοῦ συστήματος, ὅπου ὄχι μόνον ἡ ἀνθρωπιὰ ἀλλὰ καὶ ὁτιδήποτε ἀφορᾶ τὸν ἄνθρωπο χάνονται διὰ παντός, ὅπως ἡ ἐλευθερία, ἡ αὐτόνομη ἀνάπτυξη τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας, τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα κ.λπ.

* * *

Εἶπαν πολὺ ὡραῖα: «*Τὸ μέλλον τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι οἱ μηχανές, οὔτε καὶ ἡ ὅποια ἐξέλιξή τους. Τὸ μέλλον τῶν ἀνθρώπων εἶναι ὁ ἄνθρωπος. Τὰ ὑπόλοιπα ἁπλῶς τὸν βοηθοῦν*». Ἐξάλλου εἴμαστε ἔτσι πλασμένοι, ὥστε νὰ λειτουργοῦμε ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλον. Ἑπομένως ἡ ἀνθρωπιὰ εἶναι τὸ μέλλον μας. Αὐτὴν ἀκριβῶς ποὺ ἀντιμάχονται οἱ μηχανές, ἐκεῖνες στὶς ὁποῖες δώσαμε τὸν ὡραῖο τίτλο «τεχνολογίες» καὶ τώρα τὸν ἀκόμη πιὸ ἐντυπωσιακὸ «νέες τεχνολογίες». Ναί, σαφῶς μᾶς βοηθοῦν στὸν ἀγώνα τῆς ζωῆς μας. Ἀλλὰ γιατί θέλουν ὡς ἀντάλλαγμα τὸν ἴδιο τὸν ἑαυτό μας;

(Πηγή: «ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΤΥΠΟΣ» 6/4/2012)